

Förändringar av inomkommunala kollektivtrafiken

Förslag till beslut

- Skellefteå kommun ansöker hos kollektivtrafikmyndigheten i Västerbotten om att erhålla en utökad delegation från myndigheten för att få tillstånd att bedriva inomkommunal kollektivtrafik på hela Skellefteå kommuns geografiska yta.
- Skellefteå kommun ansöker samtidigt hos Kollektivtrafikmyndigheten i Västerbotten om att få lägga in skolskjutstrafiken och flygbusstrafiken som en del i lokaltrafiken, dvs. att även dessa linjer beläggs med trafikplikt.
- Kommunfullmäktiges tidigare beslut 2023-01-31 § 22 upphävs.

Sammanfattning

Skellefteå kommun står inför en stor samhällsomvandling med en förväntat väsentligt ökat antal invånare på kort tid, där kollektivtrafiken är en helt avgörande del både för kommunens utveckling och den gröna omställningen.

Kommunfullmäktige beslöt 2023-01-31 § 22 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Region Västerbotten utreda utformningen av den allmänna kollektivtrafiken i Skellefteå kommun på medellång och lång sikt. Behovet grundas i den pågående samhällsomvandlingen i kommunen.

Kommunledningskontoret har utrett denna fråga tillsammans med bland annat tjänstemän på Region Västerbotten, men har även under processen haft dialog med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och andra kommuner i Sverige. Den samlade bedömningen är att den extraordinära samhällsomvandling som just nu pågår i Skellefteå kommun, och därmed krav på rådighet över den så viktiga kollektivtrafiken, ger ett starkt incitament för Skellefteå kommun att hos Kollektivtrafikmyndigheten begära att få ett ännu större ansvar för kollektivtrafiken över hela kommunens geografiska yta och inte som idag bara för vissa delar av kommunen. Det utvidgade ansvaret skulle öka flexibiliteten och möjligheten att snabbare kunna genomföra förändringar i trafiken.

Den utökade delegationen ska ses som ett första steg mot en förändrad inomkommunal kollektivtrafik i Skellefteå kommun. En avgränsning i utredningen är att förvaltningen inte har tittat på frågan om vilken organisation som ska utföra trafiken, utan den frågan är lämpligare att i så fall återkomma till om och när Kollektivtrafikmyndigheten i

SKELLEFTEÅ KOMMUN

Västerbotten skulle bevilja Skellefteå kommun en utökad delegation. I ett sådant läge uppstår frågan om kommunen som tidigare ska tilldela hela uppdraget till det egna bussbolaget eller om kommunen ska upphandla uppdraget på den öppna marknaden. Ett annat alternativ är att hantera frågan som t.ex. Umeå kommun har gjort, där kommunen gett detta uppdrag till Länstrafiken i Västerbotten.

Kommunledningskontoret ser inte några juridiska eller andra hinder för att myndigheten skulle kunna ge Skellefteå kommun denna utökade delegation. Förvaltningen ser inte heller några hinder för att genomföra detta inom ramen för Västerbottensmodellen. Sammantaget är dock detta frågor som Kollektivtrafikmyndigheten själv behöver utreda efter det att en formell ansökan kommit in från Skellefteå kommun. Det är också rimligt att kommunen överväger att få lägga in både skolskjutstrafiken och flygbusstrafiken som en del i lokaltrafiken. Kommunen behöver då även där ansöka om att få belägga dessa linjer med trafikplikt.

Kommunledningskontoret anser också att kommunen, för att inte åsamka kommunen och det egna bussbolaget onödiga kostnader, behöver avvakta med det tidigare beslutet om att dela upp Skellefteå buss AB i två bolag. Detta tills kommunen fått svar från myndigheten gällande den utökade delegationen. Skulle kommunen beviljas en sådan delegation behövs sannolikt både chaufförer och fordon användas inom det nya uppdraget. En för tidig avveckling av detta bestånd skulle åsamka onödiga kostnader och riskera utförandet av trafiken då tidigare personal kan ha gått över till andra jobb eller andra trafikutövare.

Kommunledningskontorets uppfattning är också att kommunens planerings- och beställarfunktion behöver stärkas ytterligare vid ett positivt besked om utökad delegation för kommunen. Den frågan ämnar förvaltningen också återkomma till efter det att myndigheten lämnat sitt besked. Detsamma gäller frågan om de anpassningar och därmed kostnader som kan behöva genomföras av bussar som idag används inom skolbusstrafiken

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningskontoret 2024-01-09
Rapport, utformning av den inomkommunala kollektivtrafiken

Beslutet sänds till:

Kommunledningskontoret, finans och juridik

Kristina Sundin Jonsson
Kommundirektör

Samuel Lundqvist
Ekonomichef